

ENTREVISTA

«ÉS IMPORTANT QUE UN EDIFICI PÚBLIC S'EXPLIQUI PER SI MATEIX»

PERE ESPUGA L'arquitecte encarregat de dissenyar la nova seu judicial explica les principals claus del projecte, on es juga amb dos espais clarament diferenciats

Va tenir clar des del principi que es presentaria al concurs públic?

Sí, perquè la convocatòria d'un concurs per construir un edifici emblemàtic del teu país és una cosa que sempre et fa especial il·lusió. Per tant, el fet de presentar-me ja el tenia claríssim des de bon començament. A més, en haver fet el Consell General en col·laboració amb el Ramon Sanabria, ja partia d'una base.

Quina idea volia transmetre?

A partir del programa funcional que es proposava al concurs, la idea era plantejar un edifici molt net, que transmetés els valors que se li pressuposen a la justícia. És a dir, un immoble amb molt rigor, amb molta claredat, molt transparent, equilibrat, amb sentit comú. Aquí és on entra en joc la geometria del cub.

Una figura que transmet aquest rigor i aquesta equitat.

Sí, és un element geomètric net, pur, equilibrat, en què totes les cares són

«VOLIA UN IMMOBLE AMB RIGOR, CLAREDAT I SENTIT COMÚ»

iguals... Aquestes van ser les idees que em van anar venint al cap quan vaig començar a treballar en el projecte. A partir d'aquests paràmetres va acabar sortint el concepte definitiu. A més, particularment, tinc predilecció per la geometria neta i els edificis senzills.

Es va inspirar en altres seus judicials?

Sí, el primer que vaig fer va ser documentar-me sobre com funcionen altres palaus de justícia: com són i, sobretot, com es combinen les diferents circulacions per dins de l'immoble.

En aquest cas, com s'estructura a grans trets el nou edifici?

Per una banda, hi ha les parts més públiques, com ara les sales de vistes o el vestíbul. És a dir, allà on el públic pot accedir més lliurement. Aquesta part està representada pel sòcol inferior de l'edifici. I al damunt hi ha situat el cub pròpiament dit, amb els diferents estaments judicials distribuïts a cadascuna de les plantes.

La qüestió de les circulacions que comentava abans, s'ha tingut en compte?

Sí, en l'àmbit funcional era un dels temes centrals, i per tant s'ha tingut molt present a l'hora de dissenyar les noves dependències judicials.

Com s'ha resolt?

S'han tingut en compte quatre tipus de circulació diferents. En primer lloc l'espai públic obert. A continuació l'espai públic filtrat, és a dir, allà on per accedir-hi cal passar determinats controls. Tot seguit les circulacions internes dels treballadors de la casa, que no es poden creuar amb el públic. I finalment, els presos i detinguts, que no es poden trobar amb la resta d'usuaris. La manera més immediata d'organitzar-ho és habilitant una part inferior més pública i oberta, i una part superior molt més controlada.

Aquest va ser un dels requisits principals?

Sí, tot i que en un principi hi havia d'haver tres circuits: públic, personal intern i pre-

sos. Després, en desenvolupar el projecte, surt aquest nou circuit i s'estableixen dos tipus de circulació pública. També se'ns va demanar que es volia minimitzar la mobilitat dins la seu judicial: que la gent no pogués voltar lliurement per l'edifici amunt i avall.

També ha parlat de la claredat com a element essencial del projecte.

Efectivament, és molt important que un edifici públic s'expliqui per si mateix, de manera que hi entris i l'entenguis ràpidament. En definitiva, cal que l'immoble no

«S'HAN PREVIST QUATRE TIPUS DE CIRCULACIÓ DINS L'EDIFICI»

necessiti gaire *senyalètica*, perquè si la necessita vol dir que qui hi arriba no sap on ha d'anar. I lamentablement és una cosa que passa sovint. Per això aquests dos cossos de què parlava, el públic i el privat, s'articulen a partir de dos grans patis: un és el vestíbul d'entrada que organitza les plantes públiques, i el cub, que s'articula a partir d'un pati central que dona llum zenital al vestíbul inferior, amb dues claraboies molt grans. El cub en realitat és una U que abraça un pati central. Calia diferenciar, a nivell programàtic, de funcionament, i de lectura de l'edifici, que hi hagués aquests dos cossos molt clars, nets i diferenciats.

La llum natural, per tant, també hi juga un paper important.

Sí. És un edifici molt clar, molt lluminós, amb llum natural a totes les peces.

Des del poder judicial hi va haver directrius sobre com havia de ser l'edifici?

No parlaria ben bé de directrius, tot i que evidentment hi va haver reunions amb els

diferents estaments judicials, explicant cadascun d'ells la seva casuística particular. Una part important del projecte també consistia que l'edifici tingués flexibilitat. Una seu de la Justícia ha de ser flexible, perquè la justícia mateixa és una cosa que va canviant per adaptar-se a la societat. I que l'edifici sigui flexible és consubstancial al fet que sigui ordenat. A partir dels *inputs* que em va anar oferint cada estament de la justícia, calia trobar un mínim denominador comú que funcionés una mica per a tots. Aquesta va ser una feina força feixuga, perquè cadascú s'havia acostumat a una manera de treballar, i calia trobar, a la zona de despatxos, la manera que tothom pogués treballar amb el mateix esquema.

«HI HA DUES MITGES PLANTES BUIDES PER A AMPLIACIONS»

Finalment, s'ha descartat fer un segon edifici, com estava inicialment previst.

Sí, en un primer moment la idea era que es deixés una parcel·la lliure en reserva, que és la plaça que hi ha al darrere, per fer un altre edifici en el futur. Finalment es va optar per condensar-ho tot en una mateixa construcció. Però perquè l'edifici no es quedi petit i tingui recorregut, hi ha dues mitges plantes en reserva per a futures ampliacions. En principi en una de les plantes hi havia d'anar la policia judicial, però es va descartar precisament perquè l'edifici pugui créixer.

Com funciona l'edifici des del punt de vista energètic?

Bé, com ja hem apuntat abans, l'edifici és molt lluminós. De fet, és una capsa de vidre. I amb aquesta capsa de vidre tens, per una banda, l'avantatge que reps molta llum natural, però, per l'altra, l'inconvenient de la pèrdua energètica i la incidència solar. Per controlar tot això i fer una construcció adaptada a les principals exigències d'eficiència energètica, la pell de vidre està feta amb un triple vidre amb un coeficient de transmissió baix. I hi ha una segona pell, que són els vidres de control solar, que van amb control horari, perquè la incidència del sol no generi efecte hivernacle. Per altra banda, hi ha una pell de cortines exteriors, d'*screens*, que a la tarda es baixen automàticament. L'edifici, a la tarda nit, si no està ocupat, està vestit i protegit contra el sol. L'endemà, des de cada despatx s'apugen les cortines a conveniència. Quan la gent marxa, l'edifici automàticament es torna a cobrir... La idea és que sempre estigui protegit perquè no hi hagi massa incidència solar, i per tant consum energètic de refrigeració. Això des del punt de vista passiu.

I actiu?

A nivell actiu hi ha plaques solars per a l'aigua solar, la connexió al *district heating* de FEDA, i màquines d'aerotèrmia a dalt per a la climatització. També hi ha tot un sistema intel·ligent de detectors, a cada despatx. Cada despatx s'activa automàticament a nivell climàtic i lumínic.

Amb quins materials ha treballat?

Realment amb molt pocs materials. Es tracta d'un edifici gran, que vol impressionar per la seva singularitat. Però sempre

«EL FET DE FER LES COSES SENZILLES ÉS EL MÉS DIFÍCIL»

des de la geometria, des de la idea. Els materials, en aquest sentit, són molt senzills perquè el cost de la construcció no havia de ser excessivament elevat. És a dir, tot plegat sense luxes, i sense materials que surtin del que és habitual. Per una banda, l'interior és vidre, amb enans de pladur. D'altra banda, hi ha pell

de vidre exterior i revestiment de fusta acústica a les zones públiques, amb un terra de gres. I a la zona privada interna s'ha habilitat un terra tècnic amb parquet de PVC i un fals sostre de *placo* fix.

Sovint la senzillesa és el més difícil d'aconseguir?

El fet de fer les coses senzilles és el que resulta realment difícil. En canvi, fer-ho complicat i laberíntic és el que és fàcil. En la meua obra arquitectònica intento sempre buscar la senzillesa: fer la síntesi de tot plegat sense donar voltes a les coses. Els projectes han de ser senzills, que no vol dir simples. Això és un valor afegit important a l'arquitectura i a la vida. I als edificis públics encara més: un edifici públic ha de ser molt diàfan, on tot sigui molt clar a primer cop d'ull.

El fet d'haver treballat al Consell General li ha servit de base?

La idea de projecte és diferent, el que passa és que les maneres de pensar, d'afrontar i de solucionar els problemes, sempre poden tenir característiques en comú quan es veu el resultat final. Cadascú té el seu estil particular, i encara que el procediment de treball pugui diferir, sempre hi ha alguns punts de coincidència.

Quin balanç global fa del desenvolupament del projecte?

Tot ha anat molt bé, la constructora ha treballat segons els terminis i els acabats han estat molt correctes. No hi ha hagut cap incidència d'obra ni cap manca. Ens hem de felicitar pel resultat obtingut.